

Samarbejdet mellem skole og talepædagog

Sprogtilignelsen illustreret som et hus

Fundamentet er samspillet mellem barn og voksen - at barnet har lyst til at indgå i samspillet og kommunikere, fordi det bliver mødt af kompetente samspilspartnere. I et godt samspil indgår bl.a. blikkontakt, fælles opmærksomhed, mimik, gestik, et ønske om at ville hinanden noget og selvfølgelig turtagning.

Huset er selve sprogindlæringen i form af forståelse og produktion af ord og sætninger. For at kunne bygge et stort og solidt hus er man nødt til at have et virkelig godt fundament. Sprogindlæring sker i samspil og samtale.

Skorstenen er talen – altså udtale, stemmekvalitet og fluency. Skorstenen er ”toppen af kranssekagen” og kan betragtes som det sidste element i sprogtilignelsen.

Generel vejledning og sparring

Talepædagogen tilbyder vejledning og sparring til lærere ift. hvordan man generelt kan støtte op om børn med tale-, sproglige og/eller kommunikative vanskeligheder. Det kunne fx være:

- Børn med et lille ordforråd: Hvornår skal man være bekymret? Hvad ved vi, er vigtige faktorer, når børn skal lære sprog?
- Børn med udtalevanskeligheder: Hvornår skal man være bekymret? Hvordan forholder man sig som lærer?
- Børn der stammer: Hvornår skal man være bekymret? Hvordan forholder man sig som lærer?

Vejledning, sparring og samarbejde om sprogindsatser ift. en gruppe af børn

Talepædagogen tilbyder samarbejde om tilrettelæggelse, afvikling og evaluering af konkrete indsatser, der sigter mod at styrke sprogtilignelsen hos en gruppe af børn, hvoraf et eller flere børn har brug for særlig støtte i sprogtilignelsen. En sådan indsats vil altid tage udgangspunkt i, at sprog læres i hverdagens samspil og samtaler – både i og uden for undervisningen. Samarbejdet omkring en gruppe af børn vil derfor altid have fokus på, at talepædagogen og læreren/teamet sammen går på opdagelse i, hvilke samspils- og sprogunderstøttende strategier, der virker for netop denne gruppe af børn.

Indsatser omkring enkeltbørn

Som talepædagog arbejder man grundlæggende inden for to felter: sprog og tale. Da de to felter er meget forskellige områder, er forløbet med en talepædagog forskelligt for de to.

Sprogindlæringsvanskeligheder	Talevanskeligheder
<p>Vanskeligheder med</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forståelsen af ord og sætninger • Produktionen af ord og sætninger • At kunne fortælle om begivenheder, følelser, ønsker etc. • Brug af sproget i social kontekst <p>Opstart</p> <p>Hvis I er bekymrede for et barns udvikling af sprogforståelse og sprogproduktion, tages eleven op på <i>Samrum</i>. Her tager vi stilling til, hvordan det videre forløb skal foregå, og hvem der skal deltage. I en del tilfælde vil det være meningsfuldt, at vi fra starten af inddrager andre fra fagpersoner. Vi vil næsten altid starte opgaven op ved at holde et fælles trivselsforummøde, hvor barnets forældre, I og de relevante fagpersoner deltager. På mødet får vi talt jeres og forældrenes fælles viden frem og får talt om, hvad I og forældrene har af ønsker for barnets udvikling samt om jeres egne gode erfaringer og idéer. Herfra tager vi sammen stilling til det videre forløb.</p> <p>Det videre forløb</p> <p>Vi ved, at børn bedst lærer sprog gennem samspil og samtale med nære voksne – altså forældre og lærere – i dagligdagen. Fokus i det videre forløb vil derfor være, hvordan der kan laves små justeringer både hjemme og i undervisningen/skolehverdagen, så barnets muligheder for at tilegne sig sprog øges. Det er også vigtigt at få undersøgt og aftalt, hvordan I og forældrene kan understøtte hinandens arbejde.</p> <p>Forældrene</p> <p>Ofte vil forældrene blive tilbudt at komme til en samtale og observation sammen med deres barn, fx med udgangspunkt i, hvordan de læser sammen med deres barn derhjemme. Her fra aftaler vi det videre forløb. Det vil som regel bestå af vejledning/undervisning i strategier, der understøtter samspil og sprogudvikling under samtale, leg og læsning, og som løbende justeres</p>	<p>Vanskeligheder med</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udtale • Læsp • Snøvl • Stemmevanskeligheder <p>Opstart</p> <p>Hvis I er bekymrede for et barns tale, tages eleven op på <i>Samrum</i>. Hvis vi her når frem til, at der alene er en bekymring omkring barnets tale, vil barnet og forældrene blive tilbudt at komme til en udredende undersøgelse hos talepædagogen.</p> <p>Udredning</p> <p>En udredning består i, at talepædagogen laver forskellige opgaver og øvelser, som giver et systematisk overblik over barnets tale. Desuden tales med forældrene om deres indtryk af barnets funktionsniveau i hverdagen. Nogle børn med talevanskeligheder anbefaler vi at blive undersøgt ved en øre-, næse-, halslæge inden udredningen hos talepædagogen. Dette kræver ikke henvisning fra egen læge.</p> <p>Det videre forløb</p> <p>Efter udredningen med barn og forældre vil talepædagogen tage stilling til, om der er behov for undervisning. Det kan også være, at der alene gives noget vejledning, evt. med en aftale om opfølgning, eller at ingen videre tiltag er nødvendige.</p> <p>Forældrene</p> <p>Hvis der er behov for undervisning, så foregår det i udgangspunktet altid sammen med barnets forældre på talepædagogens kontor. Undervisningen sigter nemlig i høj grad mod at klæde forældrene på til at arbejde med deres barns tale dagligt derhjemme, da (næsten) daglig øvning er nødvendig, hvis et barn skal have automatiseret et nyt talemønster.</p>

så lige netop dette barn og forældre får mest muligt ud af det.

Skolen

Barnets lærer/team tilbydes, at vi sammen går på opdagelse i, hvilke samspils- og sprogunderstøttende strategier, der formentlig vil hjælpe netop dette barns sproglige udvikling bedst på vej. Derfor vil det nogle gange være relevant at observere barnet i skolen. Observationens fokus vil være at se på, hvilke samspils- og sprogindlæringsmuligheder læreren får givet barnet. Efterfølgende holdes et feedback- og handleplansmøde: Hvad ser ud til at virke? Hvordan kunne man gøre mere af det? Kan vi sammen få andre ideer, vi kunne prøve af?

Videre udredning

Nogle gange vil yderligere udredning i form af testning være relevant.

Koordinering af indsatsen

Indsatsen omkring barnet koordineres løbende på handleplans- og trivselsforummøder, som afholdes efter behov.

Skolen

Barnets lærer/team vil blive tilbudt et tilbagemeldingsmøde, hvor udredningen gennemgås, og hvor vi sammen aftaler, hvordan der på skolen kan støttes op om barnets tale.

Hvis et barns forældre på ingen måde kan deltage relevant i et undervisningsforløb, vil det være nødvendigt at få aftalt, hvordan skolen i stedet kan indgå i arbejdet og øvningen.

Koordinering af indsatsen

Indsatsen omkring barnet koordineres løbende med forældrene. Talepædagogen opfordrer forældrene til at holde barnets lærere opdateret. Hvis I ønsker opdateringer, kan barnets talepædagog selvfølgelig også altid kontaktes.

Samtykke og kontakt

Den talepædagogiske ydelse i institutionen leveres af PPR Aalborg. Der skal foreligge mundtligt eller skriftligt forældresamtykke til udveksling af oplysning, hvis et barn eller en gruppe af børn kan identificeres ved navn eller stue. Man får kontakt til talepædagogen ved at ringe eller sende en mail.

Christine J. Mikkelsen

Audiologopæd

PPR Aalborg

☎ 93520293

✉ cjm-skole@aalborg.dk